

icke framlagt, och något sådant hvarken finnes i Plantin-museet i Antwerpen eller är öfver hufvud taget känt, men det skulle gifvetvis vara af synnerligen stort intresse, om man kunde påvisa några från Plantins verkstad utgångna praktband. Léon Gruel har visserligen beskrifvit ett band med Plantins märke, men detta band är ganska enkelt och visar icke prof på någon särskild konstskicklighet. Det är afbildadt i *Journal général de l'imprimerie et de la librairie*, Paris 1891 (äfvén i särtryck: *Notice sur Christophe Plantin relieur à Anvers, 1514—1590*, par Léon Gruel, 11 sid.). Om man emellertid kunde finna flera band, som kunde tillskrifvas Plantin, skulle säkerligen genom fortsatta forskningar och jämförelser äfvén denna gren af Plantins lifsverk kunna klarläggas. Om jag i det följande lyckats föra frågan något närmare sin lösning, må läsaren själf bedöma.

Som bekant föddes Plantin 1514 i Saint-Avertin nära Tours, och utbildades i bokbindaryrket hos Robert Macé i Caen. Till Antwerpen kom Plantin 1549 och arbetade där till en början som bokbindare. Plantins måg och efterträdare Jean Moretus, hvilken under 32 år var Plantins medhjälpare, har i ett bref om svärfaderns bokbinderiverksamhet yttrat följande, hvilket det må tillåtas mig att citera ur Rooses' förenämnda arbete (sid. 22): »Lorsque feu Christophe Plantin fut arrivé à Anvers, en 1549, il s'occupa d'abord de la reliure de livres et de la fabrication de boîtes et de coffrets, qu'il couvrait de cuir et dorait et qu'il incrustait de parcelles de cuir de diverses couleurs avec un talent remarquable. Dans ces derniers ouvrages, ainsi que dans la reliure, il n'eut son égal, ni à Anvers ni aux Pays-Bas... Les savants lui achetaient des livres fort élégamment reliés, les marchands y faisaient l'acquisition de boîtes ou d'autres objets de luxe que lui-même fabriquait...» År 1555 började Plantin sin verksamhet som boktryckare, men — såsom Rooses påpekar — fortsatte han likväl ännu någon tid med bokbinderiet för att sedan helt ägna sig åt boktrycket.

Den första af Plantin tryckta bok torde vara *La Institution di vna fancivlla nota nobilmente — L'Institution d'une fille de noble maison, traduite de langue Tuscane en François. En Anvers, de l'imprimerie de Christofle Plantin. Avec Privilège*. Af denna år 1555 tryckta bok finnes i Bibliothèque nationale i Paris ett exemplar, om hvilket Rooses yttrar: »Le livre est encore dans sa couverture primitive de maroquin rouge, avec encadrement de feuillage en or sur le plat et avec fleurons d'or sur le dos.» Genom tillmötesgående från nämnda bibliotek har jag erhållit en fotografi af bandet å detta exemplar, och denna fotografi visar, att bandet i fråga ingalunda är något samtida band, utan att detsamma utförts så sent som på 1700-talet.